

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

KON.403.3.2023

Pan
gen. bryg. Sławomir Kojło
Dowódca
3 Brygady Rakietowej
Obrony Powietrznej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/028 Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne RSZ i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	3 Brygada Raketowa Obrony Powietrznej, Kazimierów 45, 96-500 Sochaczew
Kierownik jednostki kontrolowanej	gen. bryg. Sławomir Kojło, dowódca 3 Brygady Raketowej Obrony Powietrznej ¹ , od 3 stycznia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: cz. p.o. płk Mariusz Czeczko, od 15 listopada 2021 r. do 2 stycznia 2022 r., gen. bryg. Kazimierz Dyński od 1 lipca 2020 r. do 14 listopada 2021 r., gen. bryg. Andrzej Dąbrowski od 1 kwietnia 2018 r. do 30 czerwca 2020 r. (akta kontroli str.5-8)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja2. Wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk
Okres objęty kontrolą	Okres 1 stycznia 2020 r. – 31 grudnia 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Obrony Narodowej
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Mariusz Tupaj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/57/2023 z 2 czerwca 2023 r.2. Andrzej Bała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/58/2023 z 2 czerwca 2023 r. (akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej: 3.BR OP lub Brygada.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie realizację zadań przez Dowódcę 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej⁴ w obszarze zapewnienia żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu.

Na ocenę negatywną wpływ miało brak nadzoru Dowódcy 3.BR OP nad podległymi dywizjonami w zakresie realizacji zajęć z WF w wymiarze określonym rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r.⁵, tj. czterech godzin tygodniowo oraz brak nadzoru w dowództwie brygady i podległych dywizjonach nad prowadzeniem ewidencji zajęć z wychowania fizycznego⁶.

Ponadto negatywnie oceniono niezabezpieczenie żołnierzom możliwości korzystania z infrastruktury sportowej będącej w dyspozycji 3.BR OP, poza godzinami służbowymi, co naruszało pkt 0312 ppkt 1 lit. b dokumentu DU-7.3.1(A)⁷ oraz zorganizowanie zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego w 2020 r. w czasie rozwijającej się epidemii.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie działania realizowane przez Dowódcę 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej w zakresie udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym. Nieorganizowanie dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego oraz rezygnacja z organizacji części wcześniej zaplanowanych przedsięwzięć sportowych sprzyjało funkcjonowaniu brygady w czasie epidemii Covid-19, zaangażowania żołnierzy w ochronę granicy polsko-białoruskiej, kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie.

W ocenie NIK obiekty sportowe będące w dyspozycji 3.BR OP umożliwiały realizację corocznie zatwierdzanych przez Dowódcę *programów szkolenia kadry z wychowania fizycznego*.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę w formie opisowej.

⁴ W skład brygady wchodziły: 32. dywizjon raketowy OP-Olszewnica (32.dr OP), 33. dywizjon raketowy OP-Gdynia (33.dr OP), 34. dywizjon raketowy OP-Bytom (34.dr OP), 35. dywizjon raketowy OP-Skwierzyna (35.dr OP), 36. dywizjon raketowy OP-Mrzeżyno (36.dr OP), 37. dywizjon raketowy OP-Sochaczew (37.dr OP), 38. dywizjon zabezpieczenia OP-Sochaczew (38.dzab OP).

⁵ Rozporządzenie w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, dalej: rozporządzenie MON. (Dz. U. poz. 890).

⁶ Dalej: WF.

⁷ Dokument uzupełniający Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej DU-7.3.1(A). Wprowadzony decyzją Nr 85/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego *Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej* DU-7.3.1(A). Poprzednio dokument DU-7.3.1 wprowadzony decyzją Nr 53/Szkol./SG WP z dnia 13 lipca 2017 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja

Opis stanu faktycznego

Na sportową infrastrukturę szkoleniową 3.BR OP (dowództwo, sześć dywizjonów raketowych OP i jeden dywizjon zabezpieczenia OP) składały się: cztery siłownie, cztery sale (hale) sportowe, trzy zastępcze (zapasowe) sale sportowe, dwa ośrodki sprawności fizycznej (w tym jeden wyłączony z użytkowania ze względu na stan techniczny), dwa boiska do piłki siatkowej (w tym jedno do siatkówki plażowej), boisko do piłki koszykowej, kort tenisowy, sala fitness, zastępcza sala do ćwiczeń fizycznych i ośrodek szkolenia fizycznego (wyłączony z użytkowania ze względu na stan techniczny).

Szczegółowej kontroli poddano Dowództwo Brygady i cztery dywizjony, które dysponowały następującą infrastrukturą sportową:

- Dowództwo Brygady: zastępcza sala sportowa i zastępcza sala do ćwiczeń fizycznych⁹;

- 38.dzab OP: Ośrodek Sprawności Fizycznej¹⁰ i Ośrodek Szkolenia Fizycznego¹¹;
(akta kontroli str. 3052-3064, 3443-3449)

- 33.dr OP w Gdyni: sala gimnastyczna i sala do ćwiczeń siłowych¹²;

- 34.dr OP w Bytomiu: hala sportowa, siłownia, sala ćwiczeń i sala fitness¹³.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Zastępcza sala sportowa było to pomieszczenie o pow. ok. 60 m², które nie było wyposażone w urządzenia i sprzęty do WF. Zastępcza sala do ćwiczeń fizycznych o pow. ok. 90 m² była wyposażona w sprzęty i urządzenia służące do ćwiczeń fizycznych w tym atlas wielofunkcyjny, dwie bieżnie elektryczne, dwa rowery stacjonarne, urządzenie treningowe SKIF- wioślarz a także hantle, drabinki i materace.

¹⁰ Ośrodek sprawności fizycznej - tor o długości ok. 200 m wyposażony w 15 przeszkód m.in.: kręgi betonowe, rów, kładka ruchoma, grzybek i poręczce. Ośrodek sprawności fizycznej został wyłączony z użytkowania rozkazem dowódcy 38.dzab OP nr 79 z dnia 24 kwietnia 2015 r. z uwagi na niespełnianie standardów użytkowania, do czasu wykonania stosownych prac konserwacyjno-naprawczych.

¹¹ Ośrodek szkolenia fizycznego – boisko trawiaste wyposażone w bramki do piłki nożnej o bardzo nierównej nawierzchni, otoczone bieżnią o długości ok. 400 m o nawierzchni żuźlowej. Dowódca 38.dzab OP rozkazem dziennym Nr 151/2023 z dnia 7 sierpnia 2023 r. powołał komisję w celu oceny stanu technicznego boiska. Komisja stwierdziła zły stan techniczny obiektu oraz zagrożenie dla użytkowników. Rozkazem dziennym Nr 155/2023 z dnia 11 sierpnia 2023 r. dowódca 38.dzab OP polecił nie realizować zajęć z wychowania fizycznego na boisku do piłki nożnej do czasu poprawienia stanu technicznego nawierzchni. Natomiast nie zakazał realizacji zajęć na bieżni otaczającej boisko.

¹² Sala gimnastyczna o pow. ok. 300 m² była wyposażona m.in. w tablice do koszykówki, materace gimnastyczne, sprzęt do tenisa stołowego oraz drążek gimnastyczny. Sala do ćwiczeń siłowych o pow. ok. 130 m² podzielona była na trzy części, w których znajdowało się wyposażenie przeznaczone do ćwiczeń w tym: bieżnie, steppery, rowery treningowe oraz hantle.

¹³ Hala sportowa o pow. ok. 850 m² była wyposażona m.in. w drabinki gimnastyczne, obręczce do koszykówki, linę do wspinania oraz słupki do siatkówki i tenisa ziemnego. Siłownia znajdowała się na antresoli hali sportowej i posiadała pow. ok. 75 m², na której znajdował się sprzęt do ćwiczeń fizycznych w tym atlas, urządzenie treningowe Hybryda, ławki do ćwiczeń oraz ciężarki.

- 36.dr OP w Mrzeżynie: ośrodek sprawności fizycznej, siłownia, hala sportowa i boisko do piłki siatkowej plażowej.

(akta kontroli str. 46, 3564-3579)

Ponadto na podstawie podpisanych umów w latach 2020-2022 pomiędzy Gminą Miasto Sochaczew a dowództwem 3. BR OP korzystano nieodpłatnie z hali sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sochaczewie (MOSiR), natomiast 32. dr OP, również nieodpłatnie, korzystał z obiektów sportowych Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki w Zegrzu (hala sportowa, pływalnia kryta).

(akta kontroli str. 57-65)

Powyższa infrastruktura sportowa pozwalała na realizację zajęć z wychowania fizycznego o tematyce określonej w *programach szkolenia kadry z wychowania fizycznego 3. BR OP* w latach 2020-2022.

W kontrolowanym okresie nie dowożono żołnierzy na zajęcia WF odbywające się poza miejscem stacjonowania jednostek wojskowych¹⁴, tj. w MOSiR oddalonym o około sześć kilometrów.

W roku 2020 i 2022 żołnierze 3.BR OP korzystali z pływalni MOSiR na podstawie wykupionych w 2020 r. karnetów za kwotę 7,2 tys. zł i w 2022 r. za kwotę 6 tys. zł.

Na karnetach zakodowane były środki pieniężne przeliczane na minuty i tak: w 2020 r. i 2022 r. na jednym karnecie było do wykorzystania 1 tys. minut. W dowództwie 3.BR OP nie dokonywano końcowego rozliczenia wykorzystania zakupionych karnetów. Zdaniem NIK, nierozliczanie wykorzystania karnetów, mogło skutkować niepełnym wykorzystaniem zakupionego limitu oraz brakiem wiedzy dowódcy dotyczącej faktycznych potrzeb w tym zakresie. Ponadto utrudniało planowanie zakupu karnetów na kolejny rok oraz stwarzało ryzyko niegospodarnego wydatkowania środków finansowych w tym obszarze.

(akta kontroli str. 45-52, 74-79, 140-181, 3109-3110, 3451-3453)

Obiekty szkoleniowe były wykorzystywane zgodnie z zatwierdzonymi planami przydziałów obiektów szkoleniowych.

(akta kontroli str. 582-700)

W dowództwie 3.BR OP i w większości podległych dywizjonów (32. dr OP, 33. dr OP, 35. dr OP i 37. dr OP) żołnierzom nie stworzono warunków do korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi. *Regulamin ogólny użytkowania obiektów szkoleniowych Dowództwa 3.BR OP* określał szczegółowe zasady dostępności i korzystania z zastępczej sali sportowej i zastępczej sali do ćwiczeń fizycznych. W pkt 2 ww. regulaminu zapisano, iż obiekty szkoleniowe dla potrzeb realizacji zajęć programowych i dodatkowych z wychowania fizycznego oraz indywidualnych treningów czynne były tylko w godzinach służbowych /szerszy opis w sekcji stwierdzone nieprawidłowości/.

(akta kontroli str. 51-52,80-81)

W latach 2020-2022 w dowództwie 3.BR OP do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i sportu byli wyznaczeni żołnierze posiadający odpowiednie kwalifikacje zgodnie z rozporządzeniem MON, tj.: magistrowie wychowania fizycznego lub żołnierze absolwenci studiów podyplomowych w zakresie wychowania fizycznego. W kontrolowanym okresie do prowadzenia zajęć z WF w podległych jednostkach wojskowych wyznaczono m.in: w 32.dr OP czterech magistrów wychowania

¹⁴ Dalej: JW.

fizycznego, w 33.dr OP magistra wychowania fizycznego i instruktora sportu, w 34.dr OP dwóch licencjatów wychowania fizycznego i pięciu instruktorów, w 35.dr OP sześciu magistrów wychowania fizycznego, jednego licencjata i pięciu instruktorów, w 36.dr OP sześciu magistrów wychowania fizycznego i trzech instruktorów, w 37.dr OP dwóch licencjatów wychowania fizycznego i sześciu instruktorów oraz w 38.dzab OP magistra wychowania fizycznego.

(akta kontroli str. 53-56, 82-138)

W 3.BR OP nie określono limitu ilu żołnierzy może być jednocześnie szkolonych przez jednego instruktora. Grupy szkoleniowe w badanym okresie liczyły od 10 do 33 żołnierzy.

(akta kontroli str. 56, 406-2861)

W Dowództwie 3. BR OP były prowadzone oddzielnie *Dzienniki lekcyjne* dla oficerów i podoficerów pełniących służbę w jednostce. W dziennikach opisywano przyczyny nieobecności żołnierzy na zajęciach wychowania fizycznego w podziale na: chory (ch), urlop (ur), służba (sł), szpital (sz), Izba Chorych (ich), podróże służbowe (ps), areszt (ar) i nieusprawiedliwiona (n). W kontrolowanych dywizjonach prowadzono *Dzienniki ewidencji szkolenia*¹⁵, w których dodatkowo zaznaczano: prace gospodarcze (pg), szkolenie specjalistyczne w innej grupie (sp), oddelegowanie na kurs szkoleniowy (ku).

W niektórych dziennikach osoby prowadzące zajęcia nie zawsze podpisywały się czytelnie w związku z czym nie można było ustalić prowadzącego zajęcia.

(akta kontroli str. 2324)

Porównanie zapisów w *Dziennikach lekcyjnych* w dowództwie 3.BR OP, 33.dr OP, 34.dr OP, 36.dr OP oraz 38.dzab OP z zapisami w systemie *SEW on-line*¹⁶ wykazało niezgodności. W *Dziennikach lekcyjnych* odnotowane były obecności żołnierzy na zajęciach z WF, natomiast w systemie *SEW on-line* odnotowywano nieobecność tych żołnierzy w danym dniu w jednostce lub realizację przez nich innych zajęć /szerszy opis w sekcji stwierdzone nieprawidłowości/.

Z zapisów zawartych w *Dziennikach lekcyjnych* wynika, że zajęcia z WF w podległych Dowódcy 3.BR OP dywizjonach nie były realizowane w wymaganym wymiarze czterech godzin tygodniowo, zgodnie z rozporządzeniem MON oraz pkt 0301 ppkt 3 dokumentu DU-7.3.1(A), przez wszystkie pododdziały /szerszy opis w sekcji stwierdzone nieprawidłowości/.

(akta kontroli str. 3542-3546)

Wyniki sprawdzianów sprawności fizycznej przeprowadzonych w 2022 r. w dowództwie 3.BR OP, 33.dr OP Gdynia, 34.dr OP Bytom, 36.dr OP Mrzeżyno i 38.dzab OP Sochaczew były następujące:

- dowództwo 3.BR OP – stan ewidencyjny w dniu sprawdzianu wynosił 72 żołnierzy. Do sprawdzianu przystąpiło 63 żołnierzy (tj. 87,5% stanu ewidencyjnego). Najwyższy odsetek przystępujących do sprawdzianu odnotowano wśród podoficerów młodszych – 100%, a najniższy wśród oficerów starszych 71,4%. Uzyskane oceny [1] bardzo

¹⁵ *Dzienniki lekcyjne* były prowadzone w dowództwie 3.BR OP natomiast w podległych dywizjonach dokument ten nazwany był *Dziennikiem ewidencji szkolenia*. Dokumenty te różniły się formatem natomiast służyły do zamieszczania takiej samej informacji. W dalszej części oba dokumenty nazywane *Dziennikiem lekcyjnym*.

¹⁶ Analizy dokonano na próbie dwóch wybranych dni w miesiącach: styczeń, kwiecień, lipiec i październik w latach 2020-2022., w zakresie zgodności danych dotyczących obecności (nieobecności) żołnierzy na zajęciach z WF z ewidencją prowadzoną w systemie *SEW on-line*.

dobre otrzymało 37 żołnierzy; [2] dobre 22 żołnierzy; [3] dostateczne czterech żołnierzy..

- 33.dr OP Gdynia – stan ewidencyjny w dniu sprawdzianu wynosił 225 żołnierzy. Do sprawdzianu przystąpiło 169 żołnierzy (tj. 75,1% stanu ewidencyjnego). Najwyższy odsetek przystępujących do sprawdzianu odnotowano wśród oficerów starszych – 100%, a najniższy wśród podoficerów młodszych - 70%. Uzyskane oceny: [1] bardzo dobre otrzymało 102 żołnierzy; [2] dobre 46 żołnierzy; [3] dostateczne 18 żołnierzy; [4] niedostateczne trzech żołnierzy.

- 34.dr OP Bytom – stan ewidencyjny w dniu sprawdzianu wynosił 246 żołnierzy. Do sprawdzianu przystąpiło 203 żołnierzy (tj. 82,5% stanu ewidencyjnego). Najwyższy odsetek przystępujących do sprawdzianu odnotowano wśród oficerów starszych – 100%, a najniższy wśród szeregowych 70%. Uzyskane oceny: [1] bardzo dobre otrzymało 133 żołnierzy; [2] dobre 38 żołnierzy; [3] dostateczne 25 żołnierzy; [4] niedostateczne siedmiu żołnierzy. W grupie oficerów starszych oceny: [1] bardzo dobre otrzymało trzech żołnierzy; oceny dostateczne jeden żołnierz.

- 36.dr OP Mrzeżyno – stan ewidencyjny w dniu sprawdzianu wynosił 290 żołnierzy, do sprawdzianu przystąpiło 218 żołnierzy (tj. 75,2% stanu ewidencyjnego). Najwyższy odsetek przystępujących do sprawdzianu odnotowano wśród podoficerów starszych – 92%, a najniższy wśród szeregowych 67%. Uzyskane oceny: [1] bardzo dobre otrzymało 95 żołnierzy; [2] dobre 75 żołnierzy; [3] dostateczne 25 żołnierzy; [3] niedostateczne 23 żołnierzy.

- 38.dzab OP Sochaczew – stan ewidencyjny w dniu sprawdzianu wynosił 183 żołnierzy, do sprawdzianu przystąpiło 142 żołnierzy (tj. 77,6% stanu ewidencyjnego). Najwyższy odsetek przystępujących do sprawdzianu odnotowano wśród oficerów starszych – 100%, a najniższy wśród podoficerów młodszych – 70%. Uzyskane oceny: [1] bardzo dobre otrzymało 69 żołnierzy; [2] dobre 42 żołnierzy; [3] dostateczne 26 żołnierzy; [4] niedostateczne pięciu żołnierzy

(akta kontroli str. 1305, 1777, 1835, 2283, 2627)

Poranny rozruch fizyczny¹⁷ realizowany był w latach 2021-2022 w dowództwie Brygady i czterech poddanych kontroli podległych dywizjonach w oparciu wytyczne określone w załączniku *DU-7.3.1(A)*. Dokumentacja PRF zawierała plan-konspekt, szkice tras marszobiegowych i rodzaje ubiorów (w zależności od temperatury powietrza). W dowództwie 3.BR OP oraz w czterech podległych dywizjonach prowadzono dokumentację PRF zgodnie z ww. instrukcją.

(akta kontroli str.1034-1041,1820-1881, 2264, 2273-2278, 2908-2919 i 3125-3126)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dowódca 3.BR OP nierzetelnie realizował nadzór nad prowadzeniem zajęć z wychowania fizycznego przez podległe dywizjony.

Zgodnie z § 4 pkt 8 ppkt 2 lit. a¹⁸ oraz § 2 pkt 2 ppkt 9 i 11 *Szczegółowych zakresów działania Dowództwa 3. BR OP*¹⁹ Dowódca 3.BR OP odpowiadał za nadzór nad działalnością szkoleniową w podległych dywizjonach. W jednostkach podległych dowódcy 3.BR OP nie realizowano zajęć z wychowania fizycznego

¹⁷ Dalej: PRF.

¹⁸ Rozkaz Dowódcy Generalnego RSZ Nr Z-32 z dnia 15 lutego 2016 r. ze zm., niejawni, niepublikowany.

¹⁹ Rozkaz Dowódcy Generalnego RSZ Nr Z-424 z dnia 27 września 2021 r., niejawni, niepublikowany.

w wymiarze określonym w pkt 4 ppkt 1 załącznika do rozporządzenia MON, tj. co najmniej 4 godziny tygodniowo. Nierealizowanie wymaganego wymiaru godzin WF stwierdzono w trzech dywizjonach, i tak: [1] w 33.dr OP w sześciu pododdziałach w czerwcu, wrześniu i październiku 2020 r., w maju, czerwcu i październiku 2021 r. oraz w lutym 2022 r.; [2] w 34.dr OP w dziewięciu pododdziałach w czerwcu i październiku 2020 r., w maju 2021 r. oraz w lutym i maju 2022 r.; [3] w 38.dzab OP w siedmiu pododdziałach w czerwcu 2020 r., w kwietniu, maju, czerwcu i listopadzie 2021 r. oraz w kwietniu, maju, czerwcu, listopadzie i grudniu 2022 r.

Dowódcy ww. dywizjonów nieprowadzenie zajęć z WF w wymaganym wymiarze uzasadniali realizacją przez poszczególne pododdziały innych zadań w tym m.in. następujących przedsięwzięć: [1] kompleksowe obsługiwanie techniczne sprzętu wojskowego, [2] szkolenia poligonowego, [3] raketowych strzelań bojowych, [4] ćwiczeń taktycznych z wojskami.

Dowódca 3.BR OP wyjaśnił, że nieprawidłowości w zakresie realizacji szkolenia z WF nie dotyczyły dowództwa 3. BR OP. Przyczyny powstania niezgodności w dywizjonach podległych Dowódcy 3.BR OP zostały zawarte w odpowiedziach dowódców dywizjonów.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że planowanie realizacji innych zadań lub odstępianie od planowania zajęć z WF skutkowało niezrealizowaniem wymaganej, tygodniowej liczby godzin przez żołnierzy brygady. Jedną z przyczyn nieprowadzenia zajęć z WF w podległych dowódcy 3.BR OP dywizjonach był brak nadzoru. Zgodnie ze szczegółowym zakresem działania dowództwa 3.BR OP, dowódca brygady był odpowiedzialny za sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad działalnością szkoleniową w Brygadzie.

(akta kontroli str. 22-24, 3450-3515, 3542-3546)

2. Nierzetelne prowadzenie ewidencji zajęć z WF w dziennikach lekcyjnych dowództwa 3.BR OP oraz nierzetelnie realizowany nadzór nad prowadzeniem dzienników lekcyjnych w podległych dywizjonach.

W przedmiotowych dokumentach ewidencyjnych stwierdzono nieczytelne podpisy osób prowadzących zajęcia. Ponadto, zapisy dotyczące frekwencji na zajęciach z WF były niezgodne z rejestrem obecności w systemie *SEW on-line*, zarówno w Dowództwie 3.BR OP, jak i w wybranych dywizjonach.

Izba poddała analizie 120 dni szkoleniowych²⁰. Stwierdzono niezgodności w 57 przypadkach²¹, które polegały m.in. na:

1. Dowództwo 3. BR OP:
 - 15 października 2020 r. w *Dzienniku lekcyjnym* na zajęciach z WF odnotowano m.in. obecność 16 żołnierzy, którzy jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli w podróży służbowej;
 - 13 lipca 2021 r. zaznaczono obecność 15 żołnierzy, tymczasem jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni m.in. na urloпах (10 żołnierzy);
 - 20 października 2022 r. zapisano na zajęciach obecność 14 żołnierzy, z systemu *SEW on-line* wynikało, że ośmiu z nich było w podróży służbowej a trzech na urloпах.

²⁰ Jeden dzień to jeden przypadek. Badaniu poddano próbę pięciu z ośmiu jednostek. W każdej z jednostek poddano badaniu 24 z 312 dni szkoleniowych (tj. 7,7%).

²¹ Łącznie 172 niezgodne wpisy.

II. 33.dr OP:

- 2 lipca 2020 r. w *Dzienniku ewidencji szkolenia* na zajęciach odnotowano m.in. obecność trzech żołnierzy, tymczasem jak wynikało z systemu *SEW on-line* dwóch byli na urlopie, a jeden na kursie;
- 7 października 2021 r. zaznaczono obecność trzech żołnierzy, z systemu *SEW on-line* wynikało, że byli oni w podróży służbowej lub odbierali godziny za służbę;
- 7 kwietnia 2022 r. zapisano na zajęciach obecność sześciu żołnierzy, z systemu *SEW on-line* wynikało, że byli oni nieobecni z powodów takich jak m.in.: urlop, oddanie krwi, zwolnienie lekarskie;

III. 34.dr OP:

- 1 lipca 2020 r. w *Dzienniku ewidencji szkolenia* na zajęciach odnotowano m.in. obecność siedmiu żołnierzy, jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni m.in. na urlopie i w podróży służbowej;
- 7 stycznia 2021 r. na zajęciach odnotowano obecność dwunastu żołnierzy, którzy jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni m.in. w podróży służbowej;
- 28 kwietnia 2022 r. na zajęciach odnotowano m.in. obecność jednego żołnierza, tymczasem jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni w podróży służbowej.

IV. 36.dr OP:

- 7 października 2020 r. w *Dzienniku ewidencji szkolenia* na zajęciach odnotowano m.in. obecność czterech żołnierzy, jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni w podróży służbowej;
- 5 stycznia 2021 r. na zajęciach odnotowano obecność jednego żołnierza, który jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni na urlopie nagrodowym;
- 5 stycznia 2022 r. na zajęciach odnotowano m.in. obecność dwóch żołnierzy, tymczasem jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni na urlopie nagrodowym.

V. 38.dzab OP:

- 20 października 2020 r. w *Dzienniku ewidencji szkolenia* na zajęciach odnotowano m.in. obecność czterech żołnierzy, jak wynikało z systemu *SEW on-line* byli oni m.in. na zwolnieniu lekarskim i w podróży służbowej;
- 13 stycznia 2021 r. na zajęciach odnotowano obecność trzech żołnierzy, którzy jak wynikało z systemu *SEW on-line* powinni oni być m.in. na urlopie.

Ponadto w dywizjonach podległych Dowódcy 3.BR OP ewidencja liczby godzin WF w poszczególnych dniach nie była zgodna z podsumowaniem liczby godzin w miesiącach, co stwierdzono w trzech z czterech badanych szczegółowo dywizjonach²².

(akta kontroli str. 3547-3555)

Dowódca 3. BR OP m.in. wyjaśnił, iż (...) *główną przyczynę rozbieżności i nieścisłości w zakresie ewidencjonowania obecności w systemie SEW on-line a dziennikami lekcyjnymi, jest nieprecyzyjne ewidencjonowanie w ramach systemu SEW on-line, które niekiedy nie odzwierciedla faktycznej nieobecności żołnierza w służbie na dany moment.* Dowódca 3. BR OP wyjaśnił także, że frekwencja powinna być określona na podstawie dzienników, ponieważ występowały przypadki podróży służbowych rozpoczynanych w ten sam dzień po zajęciach z WF. Ponadto Dowódca wyjaśnił, że zajęcia z WF prowadziły

²² 33.dr OP – na 367 zweryfikowanych pozycji błędy stwierdzono w 100; 36.dr OP – trzy niezgodności na 317 zweryfikowanych; 38.dzab OP - 18 niezgodności na 252 zweryfikowanych.

uprawnione osoby, natomiast niewłaściwe podpisy to kwestia ludzi, którzy wypełniają dzienniki. Dowódcy pododdziałów, plutonów, baterii i zespołów ogniowych nie do końca wypełniają swoje obowiązki w zakresie nadzoru. Natomiast dowódcy dywizjonów, stwierdzili, że ww. różnice wynikają głównie z błędów osób wypełniających dzienniki.

NIK stwierdza, że w dowództwie 3.BR OP nierzetelnie prowadzono ewidencję zajęć z WF oraz Dowódca 3.BR OP nierzetelnie realizował nadzór nad prowadzeniem ewidencji z WF w podległych dywizjonach. W efekcie nierzetelne prowadzenie ewidencji zajęć z WF uniemożliwiło określenie zarówno wymiaru przeprowadzonych zajęć, jak i frekwencji na zajęciach.

(akta kontroli str. 3451, 3519-3520)

3. Niezapewnienie żołnierzom 3.BR OP możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi.

Powyższe, stwierdzono w dowództwie 3.BR OP oraz czterech z siedmiu dywizjonów wchodzących w skład Brygady. Zgodnie z pkt 0312 ppkt 1 lit. b dokumentu DU-7.3.1(A) do zadań dowódców jednostek wojskowych należy m.in. zapewnienie podwładnym odpowiednich warunków do utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie wychowania fizycznego i rekreacji ruchowej zarówno w godzinach służbowych, jak i pozasłużbowych.

Brak możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi dla wszystkich żołnierzy dowództwa brygady wynikał z pkt 1 regulaminu ogólnego użytkowania obiektów szkoleniowych dowództwa brygady zatwierdzonego przez dowódcę, natomiast w dywizjonach podległych (jak stwierdzili w wyjaśnieniach dowódcy) z braku nadzoru instruktora.

(akta kontroli str. 51-52)

Dowódca 3.BR OP wyjaśnił, że w związku z realizacją zadań bojowych brak jest instruktorów, którzy pełniliby nadzór poza godzinami służbowymi.

(akta kontroli str. 3620-3622)

Niezapewnienie żołnierzom przez Dowódcę 3.BR OP oraz dowódców czterech podległych dywizjonów, tj. 32. dr OP, 33. dr OP, 35. dr OP i 37. dr OP, możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi skutkowało niezapewnieniem warunków do utrzymania i rozwoju sprawności fizycznej żołnierzy określonych w dokumencie DU-7.3.1(A). Za niezapewnienie warunków do korzystania z infrastruktury sportowej w dowództwie 3.BR OP oraz za nierzetelny nadzór nad realizacją przedmiotowych zadań w podległych dywizjonach odpowiadał Dowódca 3.BR OP.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie działania podejmowane przez dowódcę 3.BR OP w przedstawionym wyżej obszarze.

W dywizjonach podległych Dowódcy 3.BR OP nie realizowano szkolenia z wychowania fizycznego w wymiarze określonym w rozporządzeniu MON oraz dokumentach DU-7.3.1. Dowódca 3.BR OP nierzetelnie realizował nadzór służbowy zarówno nad realizacją szkolenia z wychowania fizycznego w podległych dywizjonach, jak i nad prowadzeniem ewidencji obecności żołnierzy na zajęciach z WF. Ponadto w dowództwie 3.BR OP oraz w podległych dywizjonach nie zapewniono możliwości korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi.

OBSZAR

2. Wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach

Opis stanu faktycznego

Rozkazem Nr 90 Dowódcy 3. BR OP z dnia 23 grudnia 2019 roku²³ wprowadzono *Plan przedsięwzięć szkoleniowo – sportowych Sekcji WFiS 3.BR OP*. Opracowany na podstawie ww. rozkazu *Plan – kalendarz i regulamin zawodów sportowych 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej na 2020 rok* przewidywał udział reprezentacji 3.BR OP w 14 zawodach na szczeblu Sił Powietrznych²⁴ oraz realizację 11 zawodów sportowych na szczeblu 3. BR OP.

(akta kontroli str. 857-872, 907-946)

Powyższe plany zostały opracowane na podstawie i zgodnie z rozkazem Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych nr 602 z dnia 17 grudnia 2019 r.²⁵

(akta kontroli str. 701-754)

Z uwagi na epidemię Covid-19 Dowódca 3.BR OP odwołał realizację ośmiu przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego realizowanych na poziomie brygady²⁶ tj. wszystkich zaplanowanych na 2020 r. po ogłoszeniu epidemii.

(akta kontroli str. 1306-1308, 3090-3095)

W 2020 r. w okresie epidemii Covid-19 Dowódca 3.BR OP nie organizował zawodów na szczeblu brygady natomiast skierował żołnierzy na dwa zawody na wyższym szczeblu (tenis ziemny – 10 żołnierzy, biegi na orientację – 20 żołnierzy).

(akta kontroli str. 2925-3048)

Rozkazem Nr 136 Dowódcy 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej z dnia 15 grudnia 2020 roku²⁷ wprowadzono *Plan przedsięwzięć szkoleniowo – sportowych Sekcji WFiS 3. BR OP*. Opracowany na podstawie ww. rozkazu *Plan – kalendarz i regulamin zawodów sportowych 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej na 2021 rok* przewidywał udział reprezentacji 3.BR OP w 16 zawodach organizowanych przez DG RSZ oraz realizację 12 zawodów sportowych 3.BR OP.

(akta kontroli str. 873-889, 907-954)

Powyższe plany zostały opracowane na podstawie i zgodnie z rozkazem Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych nr 415 z dnia 14 października 2020 r.²⁸

²³W sprawie realizacji zadań kultury fizycznej w 3. Brygadzie Raketowej OP i jednostkach bezpośrednio podległych w 2020 roku.

²⁴Reprezentacja DG RSZ Nr 5 – Siły Powietrzne,

²⁵W sprawie realizacji w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2020 roku.

²⁶Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 1477/20 z 16.03.2020 r., Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 1699/20 z 27.03.2020 r., Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 2085/20 z 29.04.2020 r., Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 2429/20 z 27.05.2020 r.,

²⁷Rozkaz Nr 136 Dowódcy 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie realizacji zadań kultury fizycznej w 3. Brygadzie Raketowej OP i jednostkach bezpośrednio podległych w 2021 roku.

²⁸Rozkaz Nr 415 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych nr 602 z dnia 14 października 2020 r. w sprawie realizacji w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania

(akta kontroli str. 755-811)

Z uwagi na epidemię Covid-19 Dowódca 3.BR OP odwołał realizację czterech przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego realizowanych na poziomie brygady²⁹.

(akta kontroli str. 1306-1308, 3096-3101)

W 2021 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował osiem zawodów na szczeblu brygady, w których uczestniczyło od 12 do 62 żołnierzy oraz skierował żołnierzy na 11 zawodów na szczeblu DG RSZ (od 10 do 24 żołnierzy). Tematyka zorganizowanych zawodów była zgodna z tematyką zawodów zorganizowanych na szczeblu DG RSZ.

(akta kontroli str. 2925-3048)

Rozkazem Nr 128 Dowódcy 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej z dnia 14 grudnia 2021 roku³⁰ wprowadzono *Plan przedsięwzięć szkoleniowo – sportowych Sekcji WFiS 3. BR OP*. Opracowany na podstawie ww. rozkazu *Plan – kalendarz i regulamin zawodów sportowych 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej na 2022 rok* przewidywał udział reprezentacji 3.BR OP w 16 zawodach DG RSZ oraz realizację 13 zawodów sportowych 3. BR OP.

(akta kontroli str. 890-906, 988-1029)

Powyższe plany zostały opracowane na podstawie i zgodnie z rozkazem Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych nr 511 z dnia 19 listopada 2021 r.³¹

(akta kontroli str. 812-856)

W 2022 r. Dowódca 3.BR OP nie odwoływał przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego z uwagi na epidemię Covid-19. Natomiast z uwagi na zaangażowanie żołnierzy jednostki wojskowej w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie Dowódca 3.BR OP odwołał realizację sześciu przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego planowanych do realizacji na poziomie brygady³².

(akta kontroli str. 1306-1309, 3102-3105)

W 2022 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował siedem zawodów na szczeblu brygady w których uczestniczyło od 12 do 56 żołnierzy oraz skierował żołnierzy na 14 zawodów zorganizowanych na szczeblu DG RSZ (od pięciu do 19 żołnierzy).

(akta kontroli str. 2925-3048)

W okresie objętym kontrolą 3.BR OP i podległe dywizjony nie organizowały dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, zawodów i przedsięwzięć sportowych przez jednostkę, które nie wynikały z *Planu – kalendarza*

sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2021 roku.

²⁹ Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 994/21 z 9.03.2021 r., Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 574/21 z 15.02.2021 r.

³⁰ Rozkaz Nr 128 Dowódcy 3. Brygady Raketowej Obrony Powietrznej z dnia 14 grudnia 2021 roku w sprawie realizacji zadań kultury fizycznej w 3. Brygadzie Raketowej OP i jednostkach bezpośrednio podległych w 2022 roku.

³¹ Rozkaz Nr 511 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych nr 602 z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie realizacji w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2022 roku.

³² Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 585/22 z 1.03.2022 r., Rozkaz Dowódcy JW. 2688 nr nad. 1872/22 z 2.05.2022 r.

przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ.

(akta kontroli str. 701-1029, 1049-1309, 2629, 2862-2907, 3096-3105)

Dowódca 3.BR OP w latach 2020 – 2022 nie występował do Dowódcy Generalnego RSZ z wnioskiem o odwołanie udziału 3.BR OP we współzawodnictwie sportowym w związku z liczbą wakatów, epidemią Covid-19 lub z uwagi na zaangażowanie żołnierzy jednostek wojskowych w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie.

(akta kontroli str. 3134-3135)

W okresie epidemii Covid-19 Dowódca 3.BR OP zorganizował łącznie 11 zawodów na szczeblu brygady oraz skierował żołnierzy na 18 zawodów zorganizowanych na szczeblu DG RSZ, w których uczestniczyło 161 żołnierzy³³.

(akta kontroli str. 2925-3048)

W 2020 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował trzy zawody sportowe na szczeblu brygady, w których uczestniczyło łącznie 176 żołnierzy 3.BR OP i jednostek podległych. Powyższe imprezy sportowe trwały od czterech do pięciu dni.

Dowódca 3.BR OP skierował w 2020 r. łącznie 61 żołnierzy do udziału w czterech zawodach reprezentacji DG RSZ Nr 5 – Siły Powietrzne. Powyższe zawody trwały po pięć dni.

W 2021 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował osiem zawodów sportowych na szczeblu brygady, w których uczestniczyło łącznie 324 żołnierzy 3.BR OP i jednostek podległych. Powyższe imprezy sportowe trwały od trzech do pięciu dni.

Dowódca 3.BR OP skierował w 2021 r. łącznie 169 żołnierzy do udziału w 11 zawodach reprezentacji DG RSZ Nr 5 – Siły Powietrzne. Powyższe imprezy sportowe trwały od trzech do pięciu dni.

W 2022 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował osiem zawodów sportowych na szczeblu brygady, w których uczestniczyło łącznie 311 żołnierzy 3.BR OP i jednostek podległych. Powyższe imprezy sportowe trwały od trzech do pięciu dni.

Dowódca 3.BR OP skierował w 2022 r. łącznie 176 żołnierzy do udziału w 14 zawodach reprezentacji DG RSZ Nr 5 – Siły Powietrzne. Powyższe imprezy sportowe trwały od trzech do pięciu dni.

(akta kontroli str. 2925-3048, 3224-3227)

W 3.BR OP i jednostkach podległych nie było wyselekcjonowanych żołnierzy do stałego reprezentowania macierzystej jednostki we współzawodnictwie sportowym.

(akta kontroli str. 3540)

Kryteria doboru uczestników przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego nie zostały określone w żadnym dokumencie. Na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe oraz zgrupowania do Mistrzostw Sił Powietrznych, kierowani byli żołnierze, którzy wykazywali predyspozycje sportowe w konkretnej dyscyplinie oraz którzy uzyskiwali wysokie wyniki podczas realizacji współzawodnictwa sportowego na szczeblu Brygady oraz podczas sprawdzianu sprawności fizycznej.

(akta kontroli str. 3108)

³³ Jest to łączna liczba różnych żołnierzy, poszczególni z nich uczestniczyli w jednym do 11 zawodach.

W badanym okresie łącznie 207 żołnierzy zostało skierowanych do reprezentowania 3.BR OP w zawodach sportowych na szczeblu DG RSZ. W związku z zawodami żołnierze ci byli nieobecni w jednostkach od dwóch do 55 dni. W celu przygotowania do zawodów żołnierze kierowani byli na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe przed zawodami. Absencja poszczególnych żołnierzy z uwzględnieniem przygotowania wynosiła od dwóch do 132 dni w ciągu trzech lat objętych kontrolą. Łączna liczba dni spędzonych przez żołnierzy 3.BR OP na zawodach i zgrupowaniach szkoleniowych przygotowujących do zawodów wyniosła 5300 dni.

(akta kontroli str. 2925-2930, 3224-3227, 3627)

Szczegółowemu badaniu poddano 10 żołnierzy 33.dr OP oraz 37.dr OP którzy, z uwagi na udział w przedsięwzięciach współzawodnictwa sportowego, byli nieobecni w jednostkach od 11 do 132 dni. W czasie trwania zawodów żołnierze ci nie uczestniczyli w szkoleniu programowym prowadzonym w ich jednostkach obejmującym wszystkie tematy szkolenia łącznie ze szkoleniem ogniowym. Żołnierze, którzy najwięcej dni spędzili poza jednostką zajmowali stanowiska instruktorów WF, kierownicy elektromechanika, technika w zespole ogniowym.

Udział powyższych żołnierzy w zawodach i zgrupowaniach nie wpływał na ich zasadnicze wyszkolenie i nie zaburzał funkcjonowania jednostki. Nie wpływał również na wyszkolenie pododdziałów.

(akta kontroli str. 3539, 3525-3526, 3580-3581, 3620-3633)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Dowódcy 3.BR OP polegające na nieorganizowaniu, ze względu na epidemię dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, które nie wynikały z rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ. Ponadto NIK pozytywnie ocenia rezygnację z organizacji części wcześniej zaplanowanych przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego z uwagi na epidemię oraz zaangażowanie żołnierzy w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie.

3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych stanowisk

Opis stanu
faktycznego

W 2020 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował sześć zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Zgrupowania trwały od pięciu do dziewięciu dni i wzięło w nich udział od 12 do 33 żołnierzy. W 2020 r. w okresie epidemii Covid-19 Dowódca zorganizował trzy zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe /szerszy opis w sekcji stwierdzone nieprawidłowości/.

W 2021 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował 11 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Zgrupowania trwały od czterech do siedmiu dni i wzięło w nich udział od ośmiu do 42 żołnierzy.

W 2022 r. Dowódca 3.BR OP zorganizował 14 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Zgrupowania trwały od czterech do siedmiu dni i wzięło w nich udział od pięciu do 19 żołnierzy.

Zgrupowania zorganizowane w latach 2020 – 2022 miały na celu przygotowanie reprezentacji 3.BR OP do zawodów organizowanych na szczeblu DG RSZ.

Tematyka zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych dobierana była zgodnie z tematyką zawodów organizowanych na szczeblu DG RSZ, do których 3.BR OP była zobowiązana rozkazami Dowódcy Generalnego RSZ wystawić swoją reprezentację. W 29 przypadkach na 31 zorganizowanych zgrupowań Dowódca 3.BR OP kierował jednocześnie tych samych żołnierzy do uczestnictwa w zawodach sportowych na szczeblu DG RSZ oraz na zgrupowanie przygotowawcze do tych zawodów. Pozostałe dwa przypadki zgrupowań (zorganizowanych w Szaflarach 9 października 2020 r. oraz 23 października 2021 r.) były również przygotowaniem do zawodów w dyscyplinach biegi długodystansowe oraz wielobój żołnierski.

Nie organizowano zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych dla żołnierzy, którzy osiągnęli najniższe oceny z egzaminu z WF.

(akta kontroli str. 701-856, 2925-3048, 3620-3633)

W okresie objętym kontrolą koszty ponoszone przez 3. BR OP oraz podległe jednostki pokrywanie były przez 42. Bazę Lotnictwa Szkolnego (BLSz), 18. Wojskowy Oddział Gospodarczy (WOG), 4.WOG, 45.WOG oraz 21. Bazę Lotnictwa Taktycznego.

Z informacji przedstawionych przez 42.BLSz wynika, że koszty ww. zgrupowań w Szaflarach poniesione na rzecz Dowództwa 3.BR OP oraz 32.dr OP, 37.dr OP oraz 38.dzab OP wyniosły w 2020 r. 13,2 tys. zł (11 żołnierzy, 8 dni), a w 2021 r. 13,8 tys. zł (17 żołnierzy, 7 dni).

(akta kontroli str. 3215)

Na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe kierowani byli przez Dowódcę 3.BR OP żołnierze, którzy wykazywali predyspozycje sportowe w konkretnej dyscyplinie oraz którzy uzyskiwali wysokie wyniki podczas realizacji współzawodnictwa sportowego na szczeblu Brygady oraz podczas sprawdzianu sprawności fizycznej. W doborze żołnierzy na zgrupowania czynny udział brali również instruktorzy WF z podległych jednostek wojskowych.

Żołnierze kierowani na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe byli jednocześnie kierowani do udziału w Mistrzostwach Sił Powietrznych (poza dwoma przypadkami opisanymi powyżej).

(akta kontroli str. 3108)

W okresie objętym kontrolą Dowódca 3.BR OP skierował na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe 228 żołnierzy, którzy przebywali na zgrupowaniach łącznie 2613 dni.

(akta kontroli str. 701-856)

NIK zauważa, iż zorganizowane zgrupowania miały na celu doskonalenie wybranych umiejętności fizycznych ograniczonej liczby żołnierzy w związku z realizacją przez 3.BR OP współzawodnictwa sportowego, natomiast nie aktywizowały żołnierzy, którzy osiągnęli najniższe oceny ze sprawdzianów sprawności fizycznej.

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

NIK jako niecelowe ocenia zorganizowanie w 2020 r. w okresie epidemii Covid-19 przez Dowódcę 3.BR OP jednego zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego (spośród 31 zorganizowanych w latach 2020-2022), tj. zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego reprezentacji 3.BR OP, w terminie 9 do 16 października 2020 r. w Szaflarach, na które skierowano 33 uczestników.

NIK zwraca uwagę, że w trakcie obowiązywania stanu epidemii na terenie Polski, tj. od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r., władze cywilne, w tym sanitarne oraz wojskowe, wydały szereg zakazów, wytycznych oraz rekomendacji związanych z epidemią Covid-19³⁴. Pomimo przedmiotowych ograniczeń oraz wydanych na ich podstawie przez Dowódcę Generalnego RSZ rozkazów³⁵, Dowódca 3.BR OP zorganizował zgrupowanie kondycyjno-szkoleniowe w Szaflarach.

Dowódca 3.BR OP wyjaśnił, że powyższe zgrupowanie realizowane było *jako ogólnorozwojowe, było jednocześnie przygotowaniem do innych przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego na wyższym szczeblu.*

Zdaniem NIK organizowanie ogólnorozwojowego zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego w Szaflarach, które nie miało na celu przygotowania do konkretnych zawodów wyższego szczebla, w czasie rozwijającej się epidemii, stwarzało ryzyko zachorowania żołnierzy oraz organizatorów. Ponadto Izba podkreśla, że organizacja zgrupowania w Szaflarach nie służyła celowi przygotowania do współzawodnictwa sportowego na wyższym szczeblu. Odpowiedzialnym za tę nieprawidłowość był Dowódca 3.BR OP, który nie podjął decyzji o odwołaniu realizacji tego zgrupowania pomimo, iż wydane przez DG RSZ wytyczne i rekomendacje³⁶ dawały mu możliwość decydowania o realizacji tego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 701-856, 3108, 3451, 3627-3661)

OCENA CZĄSTKOWA

Dowódca 3.BR OP w latach 2020 – 2022 zorganizował 31 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, z czego organizację jednego NIK oceniła jako działanie niecelowe. Tematyka zgrupowań dostosowana była do zaplanowanych zawodów sportowych. Na zgrupowania kierowani byli żołnierze, którzy uczestniczyli w zawodach sportowych na szczeblu związku taktycznego i DG RSZ.

³⁴Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. D rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu epidemii, ustanowiono czasowe ograniczenie prowadzenia działalności związanej ze sportem.

³⁵Rozkazy: nr 80 DG RSZ z dnia 2 marca 2020 r. do przygotowania wojsk do działań związanych ze zwalczaniem zagrożenia epidemiologicznego SZ RP oraz do wsparcia Cywilnej Służby Zdrowia; nr 96 DG RSZ z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa oraz nr 118 DG RSZ z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie szczegółowych rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19.

³⁶Wytyczne nr 14 Inspektora Rodzajów Wojsk z 5 marca 2020 r. do działalności profilaktycznej w związku z wystąpieniem zagrożeń zachorowaniami powodowanymi przez koronawirusa 2019-nCoV.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Objęcie skutecznym nadzorem podległe dywizjony w zakresie realizacji obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego.
2. Umożliwienie wszystkim żołnierzom korzystania z infrastruktury sportowej poza godzinami służbowymi, stosownie do postanowień pkt 0312 ppkt 1 lit b DU-7.3.1(A).
3. Objęcie skutecznym nadzorem dowództwo 3.BR OP oraz podległe dywizjony w zakresie rzetelnego prowadzenia dzienników lekcyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 24 listopada 2023 r.

Kontrolerzy
Mariusz Tupaj
gł. specjalista k.p.

podpis

Andrzej Bała
gł. specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony Narodowej
p.o. Dyrektor
Janusz Klimek

podpis

